

ความคิดเห็นและการปฏิบัติของคณาจารย์ในการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ระดับหลักสูตรในประเทศไทย

ACADEMIC STAFF OPINIONS AND PRACTICE ON THE USE OF ASEAN UNIVERSITY NETWORK QUALITY ASSURANCE (AUN-QA) AT A PROGRAM LEVEL IN THAILAND

กัญญดา อันวงศ์^{1*}, อาจริ ศุภสุธีกุล², วัยวุฒิ อยู่ในศิ³, ภรณ์รัตน์ สุนทรพันธ์⁴
Kunyada Anuwong^{1*}, Ajaree Supasuteekul², Waiyawut Yoonaisil³, Karanrat Soonthornpun⁴

¹สาขาวิชาเภสัชกรรมสังคม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹Department of Social Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University.

²ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Srinakharinwirot University.

³บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³Graduate School, Srinakharinwirot University.

⁴คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁴Faculty of Medicine, Prince of Songkla University.

*Corresponding author, e-mail: kunyadaj@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและการปฏิบัติของอาจารย์ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ด้วยระบบประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน ถึง 25 ธันวาคม พ.ศ. 2560 จากกลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 1,200 คน ที่สังกัดใน 11 มหาวิทยาลัย ซึ่งประกาศใช้ระบบ AUN-QA มีผู้ตอบกลับ 625 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 51.3 ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยต่างๆ มีเป้าหมายในการใช้ AUN-QA คือเพื่อการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร มากกว่าการได้รับการรับรองคุณภาพจากเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน การใช้ AUN-QA ทำให้อาจารย์ใช้หลักการของการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์และวงจรคุณภาพในการจัดการศึกษามากขึ้น ผู้บริหารทุกระดับส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ความเข้าใจและการสนับสนุนที่จำเป็นในด้านคุณภาพจากผู้บริหารและอาจารย์ยังอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่าระบบ AUN-QA มีความเหมาะสมต่อการใช้งานกับหลักสูตรในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรในระดับสากล การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการของการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ AUN-QA และบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง มีความจำเป็นต่อการนำเกณฑ์ สาระของ AUN-QA ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: ประกันคุณภาพการศึกษา เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ทปอ. การจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์

Abstract

The objective of this study is to explore the viewpoints and practice of academic staff on the use of ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) at a program level. Data were collected from 1,200 academic staff of 11 Thai universities which have implemented AUN-QA using a questionnaire. A total of 625 staff responded to the survey, yielding a response rate of 51.3%. The results suggested that the goal of AUN-QA implementation was the improvement in education quality rather than the AUN certification. The use of AUN-QA resulted in the increased application of Outcome-Based Education (OBE) and Quality cycle (PDCA) in education by the staff. Most administrators of all levels participated in QA activities, but the administrators' and staff's understanding and necessary supports were moderate. Most responders considered AUN-QA appropriate to Thai education context and aligned with Thai Qualifications Framework, and would lead to future quality improvement towards international standard. The continuous increase in the understanding of concept and practice of OBE, AUN-QA, and roles and responsibilities of all parties inside the university was necessary to the success of AUN-QA implementation.

Keywords: Quality Assurance, ASEAN University Network, CUPT, Outcome-Based Education

บทนำ

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ในการประชุมสามัญ ครั้งที่ 2/2558 เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2558 มีมติเห็นชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA ซึ่งพัฒนาโดยคณะทำงานระบบประกันคุณภาพ CUPT QA หรือชื่อเดิม “คณะทำงานพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา” ของ ทปอ. เพื่อให้มหาวิทยาลัยต่างๆ สามารถนำระบบดังกล่าวไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance, IQA) และขอความร่วมมือให้มหาวิทยาลัย/สถาบันที่เป็นสมาชิกของ ทปอ. นำระบบ CUPT QA ไปใช้แทนระบบประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นไป โดยการนำระบบดังกล่าวไปใช้ต้องผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยของแต่ละสถาบันและ สกอ. ทั้งนี้ ระบบ CUPT QA ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา (คปภ.) ของ สกอ. ให้สามารถใช้ทดแทนระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ สกอ. ได้ [1]

ตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา (คปภ.) เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557 กำหนดให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน [2] ระบบ CUPT QA จึงถูกพัฒนาให้ครอบคลุมครบทั้ง 3 ระดับ และมีหลักการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยในระดับหลักสูตรระบบประกันคุณภาพ CUPT QA กำหนดให้ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance, AUN-QA) เป็นหลัก เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวได้รับการพัฒนาขึ้นภายใต้ความร่วมมือของหลายฝ่ายในระดับสากล

อีกทั้งมีการดำเนินการใช้งานมาแล้วในหลายประเทศที่เป็นสมาชิก ส่วนหลักสูตรที่ประสงค์จะใช้เกณฑ์อื่นในระดับสากลก็สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม สำหรับในระดับคณะและสถาบันมหาวิทยาลัยสามารถเลือกใช้ CUPT Indicators ที่พัฒนาขึ้นโดยคณะทำงานระบบประกันคุณภาพ CUPT QA ของ ทปอ. หรือใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาอื่นที่เป็นระบบสากลก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย [3]

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ในระดับหลักสูตรได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความจำเป็นในการพัฒนาและประกันคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งมีความหลากหลาย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้ตอบสนองความคาดหวังของตลาดแรงงาน สนับสนุนการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและแรงงาน คุ้มครองผู้บริโภค และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและความร่วมมือในอาเซียน โดยอาศัยหลักการสำคัญคือผลกิดนการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ หรือ Outcome-Based Education (OBE) ส่งเสริมการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องด้วยวงจรคุณภาพ Plan-Do-Check-Act (PDCA) และ ไม่กำหนดวิธีการหรือเครื่องมือในการทำงานให้หลักสูตร แต่กำหนดเพียงประเด็นสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาเท่านั้น ระบบล่าสุดที่ใช้ในปัจจุบันคือ AUN-QA Version 3.0 [4] ซึ่งกำหนดเกณฑ์ประกันคุณภาพไว้ 11 เกณฑ์ครอบคลุมการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรให้ตอบสนองข้อกำหนดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียนโดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นฐาน การกำกับและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรในการผลิตบัณฑิต และการติดตามและปรับปรุงคุณภาพกระบวนการ รวมทั้งผลผลิตของการจัดการศึกษา [5]

เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตรเป็นนโยบายใหม่ในการจัดการศึกษาของไทย โดย สกอ. ได้กำหนดให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2557 [2] และสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตรภายใต้ระบบ CUPT QA นั้น พบว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นมาจนถึงปีการศึกษา 2560 มีสถาบันที่เป็นสมาชิกของ ทปอ. เลือกใช้ระบบ AUN-QA ซึ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทยรวมทั้ง 11 มหาวิทยาลัย/สถาบัน เป็นจำนวนหลักสูตรทั้งสิ้น 1,742 หลักสูตร [5] โดยยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์การใดทำการติดตามเพื่อศึกษาและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตรด้วยเกณฑ์ AUN-QA ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาดูตามผลของนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ ทปอ. ซึ่งจัดเป็นนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยนนโยบาย วางระบบและแนวทางการให้การสนับสนุนและกำกับติดตามการดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย รวมทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารสถาบันและ/หรือหลักสูตรในการเลือกระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรในสถาบันของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานการณ์ ความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยในการนำเกณฑ์การประกันคุณภาพของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) มาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ในประเด็นต่อไปนี้

1. การรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถาบัน คณะ และหลักสูตร และของอาจารย์ผู้สอนในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA

2. ความเหมาะสมและการตอบสนองของเกณฑ์ AUN-QA ต่อบริบทและการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรในประเทศไทย

3. ความเหมาะสมเพียงพอในการสนับสนุนโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม โดยได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากกรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2560 หมายเลข SWUEC/E-121/2560 มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ คณาจารย์และผู้บริหารในสังกัดมหาวิทยาลัยในกลุ่มสมาชิกที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ที่ประกาศใช้ระบบ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึง 2560 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 11 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่เป็นผู้บริหาร ผู้สอน และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งสังกัดใน 11 มหาวิทยาลัยในกลุ่มสมาชิกทปอ. ที่ใช้ระบบ AUN-QA โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามหลักการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยการประมาณค่าประชากร และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 95 ได้ขนาด 377 คน แต่เนื่องจากอัตราการตอบกลับของการสำรวจลักษณะนี้มักต่ำ ผู้วิจัยจึงกำหนดแจกแบบสอบถาม 1,200 ฉบับ และประมาณการตอบกลับเพียงร้อยละ 50 หรือ 600 ฉบับ ทำการกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยการแบ่งสัดส่วนการสำรวจในแต่ละมหาวิทยาลัยจากจำนวนหลักสูตรและแบ่งหน่วยตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้บริหาร ผู้ประเมิน และอาจารย์ทั่วไป ซึ่งเป็นการกระจายตามคุณลักษณะประชากร จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้ตัวอย่างตามความสะดวก (Convenient Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรด้วยระบบ AUN-QA

2.2 สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA ทั้งผู้บริหาร (รองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี) อาจารย์ที่ดูแลหลักสูตร และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา จากทั้ง 11 มหาวิทยาลัย เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการสัมภาษณ์มาใช้ในการกำหนดประเด็นและข้อคำถามเพื่อพัฒนาแบบสอบถามฉบับร่าง

2.4 นำร่างแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพด้วยระบบ AUN-QA จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยมีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ระหว่าง 0.8 ถึง 1.0

2.5 ทดลองใช้แบบสอบถามในกลุ่มผู้ที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพหลักสูตร ทั้งผู้บริหารคณะและมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ดูแลหลักสูตร คณะทำงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา CUPT-QA และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 27 คน จาก 11 มหาวิทยาลัย ทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่า 0.7 จากนั้นนำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาปรับปรุง ได้แบบสอบถามฉบับเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาสถานการณ์การใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร โดยเป็นข้อคำถามลักษณะแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ และไม่แน่ใจ หรือไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 3 เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในการใช้เกณฑ์ AUN-QA เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ทั้งในด้านการรับรู้ การมีส่วนร่วม ความเหมาะสม การตอบสนองของเกณฑ์ และความเหมาะสมเพียงพอ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ 7 ตัวเลือก ประกอบด้วย 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด 0 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเลย และ N/A หมายถึง ไม่มีความเห็นหรือไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 4 เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้ระบบ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุตัวเลขเรียงตามลำดับความสำคัญตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้เลือกเพียง 3 ลำดับ คือ ลำดับ 1 หมายถึง ปัจจัยดังกล่าวมีสำคัญมากที่สุด 2 หมายถึง ปัจจัยดังกล่าวมีสำคัญมีความสำคัญรองลงมาเป็นลำดับถัดไป และ 3 หมายถึง ปัจจัยดังกล่าวมีสำคัญรองลงมาเป็นลำดับสุดท้าย

3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 กระจายแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตามสัดส่วนที่กำหนด โดยทำหนังสือถึงผู้บริหารเพื่อขอความร่วมมือในการกระจายแบบสอบถามไปยังบุคลากรทุกกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารทั้งระดับมหาวิทยาลัย คณะและหลักสูตร อาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอน รวมทั้งหมด 1,200 ฉบับ กำหนดระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ติดตามทวงถาม และส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย

3.2 ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ตั้งเป้าหมายได้รับแบบสอบถามคืนมาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยตลอดระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 625 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.3 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการบรรณาธิกรณข้อมูล (Data Editing) โดยตรวจสอบความสมบูรณ์และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกแล้วอีกครั้ง

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติของคณาจารย์ในการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ระดับหลักสูตรในประเทศไทย รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ตอบกลับมา 625 ฉบับ (ร้อยละ 51.3) ทุกฉบับมีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผลการวิจัยนำเสนอแบ่งออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

1. คุณลักษณะและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 55.5 และ 42.7 ของจำนวนอาจารย์ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามตามลำดับ ประมาณสองในสามของผู้ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ 67.0) มีอายุการทำงานในสถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่เป็นต้นสังกัดในปัจจุบันของตนน้อยกว่า 15 ปี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับหลักสูตร ภาควิชาหรือสาขาวิชา คณะ หรือมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 72.3 และทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและ/หรือกรรมการบริหารหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 89.1

สำหรับประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร พบว่า มีผู้เคยเข้าร่วมการอบรม AUN-QA ที่จัดภายในคณะและ/หรือมหาวิทยาลัย จำนวน 550 คนหรือร้อยละ 88.0 มีผู้เคยร่วมการอบรม AUN-QA ที่จัดโดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) จำนวน 168 คนหรือร้อยละ 26.9 ในจำนวนนี้มีเพียง 47 คนหรือร้อยละ 7.5 ที่เคยเข้าร่วมการอบรม AUN-QA ที่จัดโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) และมีจำนวน 31 คน หรือร้อยละ 5.0 ที่ไม่เคยเข้าร่วมการอบรมใดๆ ที่เกี่ยวกับ AUN-QA สำหรับบทบาทการทำหน้าที่ผู้ประเมินในระดับหลักสูตร พบว่า เป็นผู้ประเมินในระบบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 345 คนหรือร้อยละ 55.2 ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้เยี่ยมสำรวจคุณภาพหลักสูตรในมหาวิทยาลัยแต่ไม่มีการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมิน จำนวน 131 คนหรือร้อยละ 25.8 ซึ่งรวม 2 คน ที่เป็นผู้ประเมินในระบบ TABEE (Thailand Accreditation Body for Engineering Education) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 56 คน หรือร้อยละ 9.0 ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ที่โดยมหาวิทยาลัย หรือ ทปอ. และมีจำนวน 35 คน

หรือร้อยละ 5.6 ระบุว่าเป็นผู้ประเมินที่ขึ้นทะเบียนโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) มี 93 คนหรือร้อยละ 14.9 ไม่ได้เป็นผู้ประเมินในระดับหลักสูตรของระบบใดๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 69.0 ให้ข้อมูลว่าเคยเข้าร่วมหรือดำเนินกิจกรรมหรือทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA โดยส่วนใหญ่ทำหน้าที่มากกว่า 4 หน้าที่ ซึ่งกิจกรรมหรือหน้าที่ส่วนใหญ่ ได้แก่ การจัดทำ/เขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report, SAR) การให้ข้อมูลและ/หรือจัดเตรียมเอกสารหลักฐานประกอบ SAR ร่วมดำเนินการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร และ/หรือการเรียนการสอน เข้าร่วมกิจกรรมในการรับการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตร จัดทำแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร กำกับติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร ร่วมอบรมเกณฑ์ AUN-QA, Outcome-Based Education และ/หรือหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ AUN-QA จัดอบรมให้แก่หลักสูตรอื่น และเป็นวิทยากรหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่น อย่างไรก็ตาม มีผู้ตอบแบบสอบถาม 20 คนหรือร้อยละ 0.8 ไม่ได้ร่วมกิจกรรม/ดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษาใดๆ ในระดับหลักสูตรเลย

2. สถานการณ์การนำเกณฑ์ AUN-QA มาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

เกือบทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามหรือร้อยละ 93.4 ให้ข้อมูลว่ามหาวิทยาลัยมีเป้าหมายในการใช้ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับหลักสูตรให้ดีขึ้น ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 58.7 ให้ข้อมูลว่ามหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่จะได้รับการรับรองคุณภาพหรือประกาศนียบัตรจากเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) ส่วนอีกร้อยละ 10.7 ให้ข้อมูลว่าการได้รับการรับรอง

คุณภาพหรือประกาศนียบัตรจาก AUN ไม่ใช่เป้าหมายในการดำเนินการประกันคุณภาพด้วยเกณฑ์ AUN-QA ในมหาวิทยาลัยของตน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 39.4 ให้ข้อมูลว่ามหาวิทยาลัยหรือคณะไม่มีการมอบรางวัลหรือความดีความชอบให้แก่หลักสูตรที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ในระดับคะแนนที่ดีหรือน่าพอใจ แต่ร้อยละ 25.3 ให้ข้อมูลว่า มีการให้รางวัลหรือความดีความชอบแก่หลักสูตรส่วนในประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าผู้บริหารในแต่ละระดับ ทั้งระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับ

ผิดชอบหลักสูตรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตรคิดเป็นร้อยละ 77.3, 87.8 และ 96.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 8.5, 5.0 และ 1.1 ที่ระบุว่าผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 80 ให้ข้อมูลว่าการใช้ระบบ AUN-QA ทำให้ตนเองจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ และใช้หลักการ Plan-Do-Check-Act (PDCA) ในการจัดการศึกษามากขึ้น ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานการณ์การใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรในสถาบันของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 625)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)		
	ใช่	ไม่ใช่	N/A ¹
มหาวิทยาลัยกำหนดเป้าหมายในการใช้ AUN-QA คือเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับหลักสูตรให้ดีขึ้น	584 (93.4)	8 (1.3)	33 (5.3)
มหาวิทยาลัยกำหนดเป้าหมายในการใช้ AUN-QA คือการได้รับการรับรองคุณภาพหรือประกาศนียบัตรจากผู้ประเมินของอาเซียน (AUN)	367 (58.7)	67 (10.7)	191 (30.6)
มหาวิทยาลัยหรือคณะมีการมอบรางวัลหรือความดีความชอบให้แก่หลักสูตรที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ในระดับคะแนนที่ดีหรือน่าพอใจ	158 (25.3)	246 (39.4)	221 (35.4)
ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	483 (77.3)	53 (8.5)	89 (14.2)
ผู้บริหารระดับคณะมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	549 (87.8)	31 (5.0)	45 (7.2)
ผู้บริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	602 (96.3)	7 (1.1)	16 (2.6)
การใช้ระบบ AUN-QA ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) มากขึ้น	534 (85.4)	31 (5.0)	60 (9.6)
ระบบ AUN-QA ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้หลักการ Plan-Do-Check-Act (PDCA) ในการจัดการศึกษามากขึ้น	509 (81.4)	54 (8.6)	62 (9.9)

¹ N/A หมายถึง ไม่แน่ใจหรือไม่ใช่ข้อมูล

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและอาจารย์ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย AUN-QA

ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถาบัน คณะ หลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการให้ความสำคัญและสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรของผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะอยู่ในเกณฑ์มาก คิดเป็นร้อยละ 37.6 และ 43.2 และมีค่าเฉลี่ย 3.67 และ 3.82 ตามลำดับ ในส่วนของผู้บริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบมีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.2 และมีค่าเฉลี่ย 3.41 สำหรับประเด็นเพื่อนร่วมงานในหลักสูตรมีความ

เข้าใจและให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.3 และมีค่าเฉลี่ย 3.16 ประเด็นมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรเน้นการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ให้ดีเพื่อรับการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.0 มีค่าเฉลี่ย 3.07 ประเด็นมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรให้ความสำคัญกับระดับคะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA ส่วนใหญ่ระบุว่ามียกระดับปานกลาง ร้อยละ 33.9 และมีค่าเฉลี่ย 3.24 และประเด็นมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรที่สังกัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA โดยไม่เน้นผลคะแนนการประเมินคุณภาพ ส่วนใหญ่ระบุว่าเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 31.7 มีค่าเฉลี่ย 3.18 ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถาบัน คณะ หลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA (n = 625)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)							ค่าเฉลี่ย (S.D.)
	0	1	2	3	4	5	N/A	
1. ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญและสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	15 (2.4)	22 (3.5)	37 (5.9)	142 (22.7)	235 (37.6)	147 (23.5)	27 (4.3)	3.67 (1.17)
2. ผู้บริหารระดับคณะให้ความสำคัญและสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	12 (1.9)	9 (1.4)	32 (5.1)	132 (21.1)	270 (43.2)	159 (25.4)	11 (1.8)	3.82 (1.05)
3. ผู้บริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	7 (1.1)	19 (3.0)	45 (7.2)	245 (39.2)	230 (36.8)	63 (10.1)	16 (2.6)	3.41 (0.96)
4. เพื่อนร่วมงานของท่านในหลักสูตรมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษา	12 (1.9)	25 (4.0)	86 (13.8)	252 (40.3)	191 (30.6)	40 (6.4)	19 (3.0)	3.16 (1.02)
5. มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรที่ท่านสังกัดเน้นการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ให้ดีเพื่อรับการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA	38 (6.1)	39 (6.2)	68 (10.9)	206 (33.0)	178 (28.5)	63 (10.1)	33 (5.3)	3.07 (1.30)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)							ค่าเฉลี่ย (S.D.)
	0	1	2	3	4	5	N/A	
6. มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรที่ท่านสังกัดให้ความสำคัญกับผลคะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA	16 (2.6)	30 (4.8)	79 (12.6)	212 (33.9)	186 (29.8)	73 (11.7)	29 (4.6)	3.24 (1.15)
7. มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรที่ท่านสังกัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA โดยไม่เน้นผลคะแนนการประเมินคุณภาพ	27 (4.3)	34 (5.4)	69 (11.0)	198 (31.7)	177 (28.3)	72 (11.5)	48 (7.7)	3.18 (1.25)

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและการตอบสนองของเกณฑ์ AUN-QA ต่อบริบทและการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรในประเทศไทยและผลของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA

ในประเด็นระบบ AUN-QA มีความเหมาะสมต่อการใช้งานกับหลักสูตรในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 35.7 มีค่าเฉลี่ย 3.21 และ AUN-QA มีหลักการสอดคล้องกับหลักการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ร้อยละ 44.6 ค่าเฉลี่ย 3.59 ส่วนประเด็นหลักสูตรที่ควรใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาคือหลักสูตรนานาชาติ และ/หรือหลักสูตรสองภาษาเท่านั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางร้อยละ 21.1 มีค่าเฉลี่ย 2.13 แต่เป็นประเด็นที่มีผู้ไม่เห็นด้วยเลยในสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นอื่น คิดเป็นร้อยละ 17.0 ส่วนประเด็นด้านเกณฑ์ AUN-QA ให้อิสระแก่หลักสูตรในการกำหนดวิธีการทำงานเอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 41.0 มีค่าเฉลี่ย 3.61 ส่วนการเปรียบเทียบว่าการใช้ระบบ AUN-QA ไม่ทำให้คุณภาพของหลักสูตรดีไปกว่าระบบอื่นที่เคยถูกใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.7 มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำคือ 2.86 ดังตารางที่ 3

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับผลของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ในเกือบทุกประเด็น คือ ระบบ AUN-QA ส่งเสริมให้การผลิตบัณฑิตตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น ร้อยละ 43.4 ค่าเฉลี่ย 3.88 ระบบ AUN-QA จะช่วยให้การจัดการศึกษาในหลักสูตรมีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น ร้อยละ 37.6 ค่าเฉลี่ย 3.67 และการใช้ AUN-QA จะช่วยให้การจัดการศึกษาในหลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล ร้อยละ 34.1 ค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนประเด็นระบบ AUN-QA ช่วยส่งเสริมนโยบายการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาเซียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.6 ค่าเฉลี่ย 2.87 ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและการตอบสนองของเกณฑ์ AUN-QA ต่อการใช้งานในประเทศไทยและผลของการใช้ AUN-QA (n = 625)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)							ค่าเฉลี่ย (S.D.)
	0	1	2	3	4	5	N/A	
1. ระบบ AUN-QA มีความเหมาะสมต่อการใช้งานกับหลักสูตรในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย	23 (3.7)	30 (4.8)	61 (9.8)	202 (32.3)	223 (35.7)	46 (7.4)	40 (6.4)	3.21 (1.15)
2. หลักสูตรที่ควรใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาคือหลักสูตรนานาชาติและ/หรือหลักสูตรสองภาษา	106 (17.0)	87 (13.9)	117 (18.7)	132 (21.1)	75 (12.0)	30 (4.8)	78 (12.5)	2.13 (1.48)
3. เกณฑ์ AUN-QA ให้อิสระแก่หลักสูตรในการกำหนดวิธีการทำงานเอง	15 (2.4)	14 (2.2)	45 (7.2)	156 (25.0)	256 (41.0)	112 (17.9)	27 (4.3)	3.61 (1.10)
4. ระบบ AUN-QA มีหลักการสอดคล้องกับหลักการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)	11 (1.8)	11 (1.8)	39 (6.2)	175 (28.0)	279 (44.6)	86 (13.8)	24 (3.8)	3.59 (0.99)
5. การใช้ระบบ AUN-QA ไม่ทำให้คุณภาพของหลักสูตรดีไปกว่าระบบอื่นที่เคยถูกใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา	41 (6.6)	66 (10.6)	106 (17.0)	148 (23.7)	124 (19.8)	79 (12.6)	61 (9.8)	2.86 (1.44)
6. ระบบ AUN-QA จะช่วยให้การจัดการศึกษาในหลักสูตรมีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น	16 (2.6)	11 (1.8)	35 (5.6)	172 (27.5)	235 (37.6)	140 (22.4)	16 (2.6)	3.67 (1.10)
7. การใช้ AUN-QA จะช่วยให้การจัดการศึกษาในหลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล	18 (2.9)	9 (1.4)	46 (7.4)	180 (28.8)	213 (34.1)	130 (20.8)	29 (4.6)	3.60 (1.13)
8. ระบบ AUN-QA ช่วยส่งเสริมนโยบายการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาเซียน	29 (4.6)	38 (6.1)	93 (14.9)	210 (33.6)	106 (17.0)	42 (6.7)	107 (17.1)	2.87 (1.22)
9. ระบบ AUN-QA ส่งเสริมให้การผลิตบัณฑิตตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น	8 (1.3)	16 (2.6)	35 (5.6)	102 (16.3)	271 (43.4)	177 (28.3)	16 (2.6)	3.88 (1.06)

5. ความเหมาะสมเพียงพอของการสนับสนุนโดยหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ว่ามหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับ AUN-QA อย่างเหมาะสมและเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 33.9

ค่าเฉลี่ย 3.29 และเห็นด้วยปานกลางในประเด็นคณะและที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับ AUN-QA อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 33.1 ค่าเฉลี่ย 3.15 และร้อยละ 27.7 ค่าเฉลี่ย 2.88 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ AUN-QA เพียงพอต่อการทำการประกันคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 41.8 ค่าเฉลี่ย 3.23 และในประเด็นความยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรด้วยระบบ AUN-QA ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 44.6 ค่าเฉลี่ย 3.82 ข้อมูลดังตารางที่ 4

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

เมื่อให้จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ช่วยให้การใช้ระบบ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรประสบความสำเร็จในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่าความเข้าใจของคณาจารย์ในหลักการ Outcome-Based Education และความสามารถในการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และประเมินผู้เรียน มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 และปัจจัยที่มีความสำคัญในลำดับรองๆ ลงไปคือความเข้าใจและการสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและระบบ AUN-QA และความเข้าใจของคณาจารย์เกี่ยวกับหลักการ สาร และเป้าหมายของระบบ AUN-QA สำหรับปัจจัยการติดตามผลการใช้ AUN-QA เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาปรับปรุง มีผู้เห็นว่าสำคัญและไม่สำคัญในสัดส่วนเท่าๆ กัน ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญค่อนข้างน้อยคือการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรแก่หลักสูตรในการดำเนินการ และการมีระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ดังแสดงในตารางที่ 5

ผู้ตอบแบบสอบถาม 54 คน (ร้อยละ 8.6) ได้เสนอปัจจัยแห่งความสำเร็จอื่นๆ เพิ่มเติมด้วย ซึ่งได้แก่ ความร่วมมือของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของประชาคมในมหาวิทยาลัย ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่กำกับดูแลระบบบริหารจัดการส่วนกลางของมหาวิทยาลัย นโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงานการไม่เปลี่ยนแปลงระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในบ่อยครั้งจนเกินไป การมีส่วนร่วมจากนักศึกษาในการเรียนเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcomes) เวลาในการเข้าอบรมและระดมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำ/เขียนรายงาน AUN-QA การออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์หรือ AUN-QA และการให้ผลตอบแทนแก่อาจารย์ผู้สอน

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมเพียงพอของการสนับสนุนโดยหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง (n = 625)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)							ค่าเฉลี่ย
	0	1	2	3	4	5	N/A	(S.D.)
1. มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับ AUN-QA อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	12 (1.9)	34 (5.4)	69 (11.0)	207 (33.1)	212 (33.9)	68 (10.9)	23 (3.7)	3.29 (1.11)
2. คณะจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับ AUN-QA อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	18 (2.9)	42 (6.7)	84 (13.4)	207 (33.1)	196 (31.4)	59 (9.4)	19 (3.0)	3.15 (1.17)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ร้อยละ)							ค่าเฉลี่ย
	0	1	2	3	4	5	N/A	(S.D.)
3. ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิกเกี่ยวกับ AUN-QA อย่างเหมาะสมและเพียงพอ	22 (3.5)	42 (6.7)	79 (12.6)	173 (27.7)	109 (17.4)	32 (5.1)	168 (26.9)	2.88 (1.22)
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ AUN-QA เพียงพอต่อการทำการประกันคุณภาพการศึกษา	8 (1.3)	28 (4.5)	63 (10.1)	261 (41.8)	217 (34.7)	33 (5.3)	15 (2.4)	3.23 (0.96)
5. ท่านยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานใดๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรด้วยระบบ AUN-QA	8 (1.3)	14 (2.2)	28 (4.5)	133 (21.3)	279 (44.6)	150 (24.0)	13 (2.1)	3.82 (1.01)

ตารางที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้ระบบ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

	จำนวน (ร้อยละ)			
	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่สำคัญ
1. ความเข้าใจของคณาจารย์ในหลักการ Outcome-Based Education และความสามารถในการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และประเมินผู้เรียน (n = 619)	253 (40.9)	164 (26.5)	95 (15.4)	107 (17.3)
2. ความเข้าใจและการสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและระบบ AUN-QA (n = 619)	209 (33.8)	109 (17.6)	119 (19.2)	182 (29.4)
3. ความเข้าใจของคณาจารย์เกี่ยวกับหลักการ สาร และเป้าหมายของระบบ AUN-QA (n = 620)	191 (30.8)	201 (32.4)	81 (13.1)	147 (23.7)
4. การติดตามผลการใช้ AUN-QA เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาปรับปรุง (n = 617)	54 (8.8)	113 (18.3)	145 (23.5)	305 (49.4)
5. การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรแก่หลักสูตรในการดำเนินการ (n = 619)	54 (8.7)	81 (13.1)	77 (12.4)	407 (65.8)
6. ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ (n = 617)	49 (7.9)	60 (9.7)	63 (10.2)	445 (72.1)

สรุปและอภิปรายผล

สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อสรุปและประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ผลการสำรวจสถานการณ์การใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ประกาศใช้เกณฑ์ AUN-QA กำหนดเป้าหมายในการใช้เกณฑ์ AUN-QA คือเพื่อการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนการใช้เกณฑ์ AUN-QA เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่เพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพจากเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกและขึ้นอยู่กับความประสงค์ของแต่ละมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การใช้ AUN-QA ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานที่น่าจะส่งผลในเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในประเทศไทยในอนาคต คือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าใช้หลักการของการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education, OBE) และวงจรคุณภาพ (PDCA) ในการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่ง Alderson & Martin [6] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำเอาแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบรับกระบวนการคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ชัดเจนในหลากหลายสาขาวิชา และเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก การนำเกณฑ์ AUN-QA ที่ยึดหลักการของ OBE มาใช้ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้หลักสูตรสามารถพัฒนาตนเองตามแนวคิดนี้ได้เป็นอย่างดี

2. ด้านความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนของผู้บริหารและอาจารย์ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเกณฑ์ AUN-QA เห็นได้ว่าผู้บริหารทุกระดับส่วนใหญ่มิมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ผลการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและการ

สนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยและคณะ โดยเฉลี่ยกลับอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับค่อนข้างน้อยสำหรับผู้บริหารหลักสูตร และน้อยที่สุดในกลุ่มอาจารย์ผู้ร่วมสอนในหลักสูตร สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการประกันคุณภาพด้วยเกณฑ์ AUN-QA ในระยะนี้ มีการขับเคลื่อนจากผู้บริหารระดับต่างๆ แม้ว่าอาจจะไม่มีความเข้าใจในระบบ AUN-QA และการสนับสนุนที่จำเป็นมากนัก สำหรับระดับอาจารย์ผู้สอนนั้น ยังต้องการการทำความเข้าใจทั้งเรื่องเกณฑ์และบทบาทหน้าที่ของตนในการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ผลการศึกษพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางถึงมาก ว่ามหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรต้นสังกัดเน้นการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ให้ดีเพื่อรับการประเมินคุณภาพและให้ความสำคัญกับระดับคะแนนผลการประเมินคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติของมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรอาจจะไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำเกณฑ์ AUN-QA มาใช้ เพราะการเน้นเขียน SAR ให้ดีเพื่อให้มีผลประเมินคุณภาพอยู่ในระดับสูง ประกอบกับข้อมูลที่พบว่าในบางสถาบันมีการให้รางวัลหรือความดีความชอบในกรณีที่หลักสูตรได้คะแนนการประเมินที่สูงนั้น อาจทำให้ผู้ปฏิบัติมุ่งเน้นการเตรียมการรับการประเมินด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งระดับคะแนนที่สูงมากกว่าที่จะเน้นการดำเนินการเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

4. จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่าระบบ AUN-QA มีความเหมาะสมต่อบริบทการใช้งานกับหลักสูตรในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และจะนำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรไปสู่ระดับสากล พร้อมทั้งสามารถผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดียิ่งขึ้นนั้น สะท้อนให้เห็นถึง

ประสบการณ์ในระยะแรกของผู้ใช้เกณฑ์ AUN-QA ที่เป็นไปในเชิงบวก ซึ่งควรมีการติดตามประเมินผลจากการใช้ AUN-QA ที่จะเกิดขึ้นในระยะต่อไป นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่า AUN-QA ให้อิสระแก่หลักสูตรในการกำหนดวิธีการทำงานเอง สำหรับประเด็นนี้ น่าจะเกิดจากการที่ AUN-QA เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบเน้นหลักการทำงานมิใช่การกำหนดวิธีการในการทำงาน [5] จึงเป็นเหตุผลที่ AUN-QA สามารถใช้งานได้โดยหลักสูตรในสาขาวิชาต่างๆ ทั่วภูมิภาคอาเซียนซึ่งมีบริบทที่หลากหลาย [7] นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังเห็นว่าหลักการของ AUN-QA มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) เนื่องจากทั้ง AUN-QA และ มคอ. ต่างมีหลักการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์เช่นเดียวกัน [8]

5. ในประเด็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับ AUN-QA พบว่าการดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอ แต่สำหรับคณะที่เป็นต้นสังกัดและที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยนั้น อาจจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการจำเป็นของประชาคมให้มากขึ้น ทั้งนี้ อาจเกิดเนื่องจากการผลักดันการใช้ประโยชน์ซึ่ง AUN-QA นั้น เป็นการตัดสินใจริเริ่มและดำเนินการโดยผู้บริหารระดับสถาบัน จึงมีการทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจของบุคลากรภายในแต่ละมหาวิทยาลัยค่อนข้างมาก ในขณะที่ระดับคณะอาจจะอยู่ในระยะเริ่มต้นการเรียนรู้และอาจยังไม่มีประสบการณ์มากพอที่จะกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาจจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยได้จัดกิจกรรมแล้ว ส่วนการดำเนินกิจกรรมโดยทปอ. นั้น แม้ว่าจะมีการจัดอบรมต่างๆ ให้แก่บุคลากรทุกปีมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 แต่ด้วยจำนวนของสมาชิกมีมาก จึงอาจจะไม่ครอบคลุม

ทุกกลุ่มที่มีความต้องการ ผลการศึกษายังบ่งชี้อีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าตนเองและเพื่อนร่วมงานมีความเข้าใจ AUN-QA เพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางเท่านั้น แต่มีความยินดีให้ความร่วมมือในการประกันคุณภาพการศึกษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจต่อไปให้ครอบคลุมสมาชิกทุกคน เนื่องจากการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในหลักสูตรนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยความเข้าใจอันดีและความร่วมมือของอาจารย์ทุกคนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบัน โดยประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่จะจัดควรสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น (Needs) ของมวลสมาชิกจึงจะมีความเหมาะสม

6. ในภาพรวมอาจารย์ส่วนใหญ่เชื่อว่าความเข้าใจของอาจารย์ในหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ (OBE) และความสามารถในการนำหลักการนี้ไปใช้พัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และประเมินผู้เรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการนำ AUN-QA ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญในลำดับรองลงไปคือ ความเข้าใจและการสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและระบบ AUN-QA และความเข้าใจของคณาจารย์เกี่ยวกับหลักการสาระ และเป้าหมายของระบบ AUN-QA ผลการศึกษานี้ สะท้อนความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อระบบ AUN-QA ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นจากแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์และความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนคณาจารย์ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับ OBE และ AUN-QA

โดยสรุปในภาพรวมอาจารย์ที่สังกัดในมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีการประกาศใช้ระบบ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มีความคิดเห็นและการปฏิบัติที่น่าจะก่อผลในเชิงพัฒนาต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

ของหลักสูตรต่างๆ ในอนาคต และผู้บริหารระดับต่างๆ ของมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนรวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร แต่การดำเนินการเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการและวิธีการของการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ สาระของ AUN-QA และบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัยยังมีความจำเป็นต่อการนำเกณฑ์ AUN-QA ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้ AUN-QA มีความเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาในประเทศไทย และก่อผลในเชิงบวกต่อคุณภาพของหลักสูตร ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต่างๆ จึงสามารถพิจารณาผลที่พบจากการวิจัยไปประกอบการตัดสินใจนำหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเข้าสู่การพัฒนาหลักสูตรและประกันคุณภาพตามแนวทาง AUN-QA อย่างไรก็ดีตาม ผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับต่างๆ ในมหาวิทยาลัย และทำ

หน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรและ/หรือกรรมการบริหารหลักสูตร จึงมีความเป็นไปได้ที่ผู้ร่วมในการวิจัยครั้งนี้ จะผ่านการอบรม ดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาค่อนข้างมาก การรับรู้ ความคิดเห็น และการปฏิบัติของอาจารย์ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร อาจจะแตกต่าง ผลการศึกษาในครั้งนี้ การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาในกลุ่มอาจารย์ที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารเพิ่มเติม นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยนี้สามารถสะท้อนให้เห็นผลที่เกิดจากการใช้ AUN-QA ในการประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเริ่มต้นเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาติดตามผลที่เกิดขึ้นในระยะยาวต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ และผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2557). รายงานการประชุมสามัญ ทปอ. ที่ 2/2556 วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- [3] ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA ฉบับปีการศึกษา 2557. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย.
- [4] ASEAN University Network (AUN). (2015). *Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 3.0*. Retrieved April 20, 2018, from http://www.aunsec.org/pdf/Guide%20to%20AUN-QA%20Assessment%20at%20Programme%20Level%20Version%203_2015.pdf
- [5] กัญญดา อนุวงศ์; และ อาจรี สุภสุธิกุล. (2560). แนวคิดและเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนในระดับหลักสูตร. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*. 12(1): 9-20.

- [6] Alderson, Anna; and Martin, Marie. (2007). Outcomes based education: Where has it come from and where is it going?. *Educational Research*. 17(2): 161-182.
- [7] AUN-QA secretariat. (2018). *AUN-QA Factbook 2018 Summary*. Retrieved April 20, 2018, from <http://www.aun-qa.org/publication/AUN-QAFactbook2018.pdf>
- [8] Anuwong Kunyada. (2017). Workshop Handout: Outcome-Based Education and AUN-QA for Curriculum Development. In *The CUPT QA Training for Quality Development*. Sukosol Hotel, Bangkok.